

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.11.1964, sp. zn. 4 Tz 49/64, ECLI:CZ:NS:1964:4.TZ.49.1964.1

Číslo: 1/1965

Právní věta:

Úplné zjištění všech polehčujících a přitěžujících okolností, jakož i zhodnocení stupně jejich intenzity ve vztahu k ostatním okolnostem, které se týkají činu a osoby pachatele a ve svém souhrnu tvoří stupeň nebezpečnosti činu pro společnost (§ 3 odst. 4 tr. zák.), je nezbytnou podmínkou pro stanovení druhu a výměry trestu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 25.11.1964

Spisová značka: 4 Tz 49/64

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Nebezpečnost činu pro společnost, Okolnosti polehčující, Okolnosti přitěžující

Předpisy: 140/1961 Sb. § 3 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Litoměřicích ze dne 22. 4. 1964 sp. zn. 3 T 78/64 byl obžalovaný N. uznán vinným trestným činem pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák., který spáchal tím, že v době od počátku července 1963 až do 12. listopadu 1963 asi v sedmi případech vykonal soulož na nezletilé J. S. Za tento trestný čin byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 20 měsíců, jehož výkon byl podmíněčně odložen na zkušební dobu 5 let.

Rozsudek nabyl právní moci dne 16. 7. 1964 u soudu prvního stupně.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona zrušil tento rozsudek ve výroku o trestu a přikázal okresnímu soudu v Litoměřicích, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní soud zjistil správně skutkový stav věci a nepochybil při právním posouzení činu obžalovaného. Závažného pochybení se však dopustil při výměře trestu.

V odůvodnění výroku o trestu okresní soud uvedl, že zvažil okolnost, že šlo o opětovné soulož a že

jednání obžalovaného bylo pro společnost ve větší míře nebezpečné a také míra jeho zavinění byla větší. Okresní soud dále přihlédl k tomu, že obžalovaný jako člen JZD má velmi dobrou pracovní morálku a že jeho způsobu života se v poslední době neprojevíly podstatné závady. Dále konstatoval, že obviněný byl sice v době od r. 1947 do r. 1959 čtyřikrát trestán, avšak pro činy méně závažné, za které byl v jednom případě trestán peněžitým a v ostatních podmíněnými tresty, že v době zkušební se osvědčil, popř. mu uložený trest byl prominut amnestií prezidenta republiky s účinky zahlazení a že tedy k těmto předchozím odsouzením nelze již přihlížet. Okresní soud shledal dále u obžalovaného polehčující okolnosti, že před trestným činem vedl řádný život pracujícího člověka, svým přiznáním přispěl k objasnění věci, svého jednání litoval a sám učinil oznámení VB. Po uvážení těchto okolností dospěl okresní soud k závěru, že s nápravou obžalovaného lze počítat a že nápravy může být dosaženo i pohrůžkou přísnějším trestem.

Okresní soud při svém rozhodování o trestu nevyvodil však náležité důsledky ze svého závěru, že jednání obžalovaného bylo pro společnost ve větší míře nebezpečné a že i míra jeho zavinění byla větší. Jde o závažný trestný čin, když obžalovaný v průběhu delší doby vykonal na nezletilé celkem sedmkrát soulož, využívaje při tom její duševní zaostalosti. Okolnost, že nezletilá právě vzhledem ke své slabomyslnosti, nekladla obžalovanému žádný odpor a s pohlavním stykem naopak ochotně souhlasila, nemůže být obžalovanému ku prospěchu. Míra zavinění obžalovaného je podstatně zvyšována následky trestného činu, neboť otěhotnění nezletilé (když přerušeno těhotenství pro pokročilé stádium nebylo již možné), bude mít vážné následky pro její další život i pro celou její rodinu, uváží-li se, že její matka se stará nejen o ni, ale ještě o tři další děti.

Okresní soud hodnotil jednostranně pouze osobu pachatele, který nehledě k několika předchozím odsouzením za méně závažné trestné činy vedl sice v poslední době řádný život, avšak při výměře trestu nepřihlézel k ustanovení § 23 odst. 1 tr. zák., podle něhož účelem trestu je mimo jiné chránit společnost před pachateli trestných činů a působit výchovně též na ostatní členy společnosti. Je zřejmé, že podmíněně odložený trest odnětí svobody, uložený za velmi závažný trestný čin, nemůže tento účel trestu splnit. Z toho vyplývá, že okresní soud nepostupoval podle § 31 odst. 1 tr. zák. a náležitě nepřihlézel ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost, zejména k významu chráněného zájmu, k míře zavinění obžalovaného a k následkům jeho trestného činu.

Je sice pravda, že obžalovaný se k činu doznal, a že dokonce sám o něm učinil oznámení. Nutno však současně konstatovat, že tak učinil poté, když na základě rozhovoru s matkou poškozené seznal, že jeho čin v důsledku těhotenství poškozené nemůže zůstat utajen. Okresní soud proto přecenil význam těchto polehčujících okolností.

Odůvodněný rozsudek není správné ani v tom směru, pokud okresní soud uvedl, že k předchozím odsouzením obžalovaného nelze přihlížet, poněvadž uložené tresty byly obžalovanému prominuty s účinky zahlazení, popř., že obžalovaný se osvědčil. Aby soud mohl zjistit dosavadní způsob života pachatele trestného činu, musí zjišťovat i všechna jeho předchozí odsouzení, tedy i taková, která byla zahlazena.

Z výpovědi znalce dr. H. lze zjistit, že na poškozené J. S. na prvý pohled patrné, že jde o osobu duševně zaostalou. Toto zjištění je v souladu s oznámeními OÚNZ, v němž se uvádí, že jmenovaná je debilní. Jde o takové okolnosti, které musí soud vzít v úvahu při výměře trestu a které je nutno považovat za okolnosti přitěžující ve smyslu § 34 tr. zák. Při zjišťování přitěžujících okolností nemůže se soud omezit jen na ty okolnosti, které jsou příkladmo uvedeny v ustanovení § 34 tr. zák. Poněvadž obžalovaný využil tohoto duševního stavu poškozené, měla být tato okolnost vzata soudem v úvahu při výměře trestu jako okolnost přitěžující.

Nejvyšší soud proto shledal, že okresní soud tím, že nepřihlédl k výše uvedené přitěžující okolnosti a obžalovanému uložil trest odnětí svobody podmíněně, porušil zákon v ustanovení § 31 odst. 1 tr. zák.

a § 23 odst. 1 tr. zák. ve prospěch obžalovaného.